The First Telugu Bi-weekly in Andhra Desa. The only Telugu Newspaper for H. E. H. The Nizam's Dominions.

గోలకొండ పత్రిక

ప్రతి బుధవారము శనివారము ప్రకటింపబడును.

1-337

సం॥ చందా రూ ౭-౦-౦
అర్ధ ,, ,, ౩-౧౨-౦
విడి ప్రతిక ౦-౧-౪

హైదరాబాదు, (దక్కన్.)

GOLKONDA PATRIKA

HYDERABAD, (Dn) WEDNESDAY 1-2-33

ఒకవారము తరువాత ప్రాతప్రతికకోరినచో సంబంధము లేదు [illegible]

సంపుటము ౭ } శా.శ. ౧౮౫౪ ఆంగీరస సం॥ మాఘ శు॥ ౭ బుధవారము ౩౦-౪-౧౩౪౨ ఫ॥ { సంచిక ౭౩

తోటలను, కోళ్లు మొదలైనవానిని పెంచుట

మూడవ ప్రదర్శనము

తోటపనుల యొక్కయు కోళ్లు మొదలైన పెంచుపనుల యొక్కయు మూడవ ప్రదర్శనము హైదరాబాదు [illegible] కృష్ణప్రసాద బహాదరుగారిచే [illegible] నాడు సాయంత్రము ప్రారంభింపబడినది.

[illegible] మొదలగు తోటపనుల ఫలితములను, కోళ్లు మొదలగువానిని ప్రదర్శించుటకు [illegible] యుండెను.

హైదరాబాదు నగరము యొక్క అన్ని భాగములనుండి [illegible] ప్రదర్శనమునందు వస్తువులను [illegible] తో [illegible]

తోటపనుల శాఖయందు ప్రదర్శనమునకు వచ్చిన వస్తువులు గత సంవత్సరపు ప్రదర్శనములో కంటె తక్కువగా నుండెను, కాని కోళ్లు పెంపకమునకు చేరిన ప్రదర్శనశాలలో నుండు వస్తువులు అధికమయ్యెను.

ఈ విషయమునే వాణిజ్య పరిశ్రమ శాఖకు డైరెక్టరు [illegible] కొలిన్సు దొరగారు తన ప్రారంభోపన్యాసమందు [illegible] పోయిన సంవత్సరమందు [illegible] యీ సంవత్సరమందు [illegible] అయినవి. ఫలములు కూరగాయలు [illegible] శాఖయందు తగ్గుదలకు [illegible] విజృంభించుట [illegible] నగరమునకు దూరమునుండు [illegible] పోవుట ముఖ్యకారణము. ఎట్లన [illegible] శాఖలలో ప్రదర్శనమునకు వస్తువులను పంపువారు సామాన్య [illegible] నివాసులే యగుటం జేసియు వారు నగరమునకు వెలుపల [illegible] లలో నుండుటవలన [illegible] యీ వరదలలో పెంచిన తోటలను సంరక్షించుటకు సాధ్యము లేకపోయెను. [illegible] యీసారి ఋతువు, ముఖ్యముగా కూరగాయలకు, [illegible] నుండెను. [illegible] తోటలలోనే యెప్పుడును మాకు కావలసిన కూరగాయలు దొరకుచుండెడి యీ సంవత్సరము [illegible] కాయకూడ దొరకలేదు. [illegible] యనుభవముకూడ [illegible] ముందినదని [illegible] చిక్కుల [illegible] ,,

[illegible] సంవత్సరమునకు ప్రదర్శనము [illegible] నని నాకు నమ్మకము గలదు. మనకు [illegible] కోళ్ల పెంపకముయొక్క శాఖయందలి [illegible] వస్తువులు హెచ్చినవి. మొదటి సంవత్సరము [illegible] పోయిన సంవత్సరము [illegible] అయినవి. యీ సంవత్సరము [illegible] అయినవి. .. . [illegible] వ్యవసాయ [illegible] [illegible] సరిచేయ [illegible] పద్ధతులతో [illegible] సాంవత్సరిక ప్రదర్శనము [illegible] కోళ్ల పెంపకము [illegible]

[illegible] ప్రదర్శనము ప్రారంభింపబ[illegible] లేకపోవుట వలన హైదరాబాదు [illegible] ఉత్సాహము కలదా

రు పడుచున్న చిమ్నీ లను విసిరించి యుంచెను. ఈ కాలంత ను దీప్పుటను ... పాలనకర్త బోధనాగము చేయబడె. గాలిదిపబడి యున్నది ... సంవత్సర పేటిక ... పనిచేయుచున్నారు ... ఆంటు కట్టుట ... సంవత్సరములో ... నగరముయొక్క ... ఉండుటో ...

[illegible]

నల్లగొండ

[స్వకీయ విలేఖరి]

భారత హరికథా కాలక్షేపము

మండలమురోజులనుండి స్థానిక ఆంజనేయ దేవాలయమున భారత హరికథా కాలక్షేపము శ్రీమాన్ నరసింహాచార్యులగారు చక్కగా పురజనులకు ఆనందము కలుగునట్లు చెప్పినారు పుష్య శు॥ ౧౧ శనివారము పాండవపట్టాభిషేకము ఉత్సాహముగ స్థానిక శ్రీ పురుషులెల్లరు పాలుగొని అతివైభవముగా ... స్థానిక ... హరిదాసు ... ఊరేగింపు ... మండపము ... గొని తెచ్చి పట్టాభిషేకము అనంతరము సన్మానపత్ర పంచరత్నములు సమర్పించినారు ... కానుకలర్పించినారు

పుష్య శు ౧౩ సోమవారము ... దానము బుధవారము బ్రాహ్మణుల సమారాధనము పురజనులకు అన్నదానము శాంతముగా జరిగెను.

ఆకాలమరణము

ఒక వైశ్యబాలకుడు ... అను పుష్య శు ౧౫ బుధవారమునాడు ... గాలిపటము (పతంగు) ఎగురవేయుచు ... జరుగుచు ... బావిలో అకస్మాత్తుగ పడి ప్రాణము విడిచెను ... తీసి అధికారుల ... నేసిరి

రామలీలా డ్రామా

వైదిక పాఠశాల భవనమున హిందీ ... గీల ప్రదర్శనము పుష్య బ ౩ శనివారము ను ౧౫ రోజులు జరుగు ... ఏర్పాటు చేయుచున్నారు వీరు అనేకవిషయములు ... ప్రదర్శించెదరు

దంతవైద్యుడు.

డాక్టరు బి. వెంకట్రావు.
ఎల్. ఎమ్. ... ఎల్. డి. ఎస్. సి. (మద్రాసు.)
సివిల్ ఆసుపత్రి ప్రక్కన, హనుమకొండ

ఇక్కడ చేయు చికిత్సలు—

పండ్లు శాస్త్రీయరీతిగా ... పండ్లకు వెండి, బంగారములతో ... కదులుచున్న పండ్లను గట్టి చేయుదుము. "పయోరియా" (పంటిచిగుళ్లనుండి చీము కారుట) అను జబ్బును నయము చేయుదుము ... పండ్లను తీసివేయుదుము ... పండ్లకట్టి ... వాటిలో ... బంగారుపండ్లు ... సంపూర్ణముగ ... చేయుదుము

ప్లేగు

భయములేదు! త్వరపడుడు

మహామారీ నివారణయంత్రం ౫ రూ

ఈయంత్రము దేవీసంబంధ ... అనేక ... ధరించి ... యంత్రములు ... సమాధానము

మేనేజరు
సి. యస్. శాస్త్రి
... అగ్రహారం, (మ, రా.)

ప్రపంచపరిణామము

[illegible] రాజకీయ [illegible] అంతర్జాతీయ [illegible] భావము

(డాక్టరు [illegible]గారు)

(జనవరి [illegible] తేదీనాటి ఆంధ్రపత్రికలో ప్రచురింపబడినది)

గడచిన సంవత్సరము యుద్ధానంతరకాలములో [illegible] సంశయము [illegible] రాజకీయ [illegible] గతసంవత్సరము [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] గాంచియుండెను. అమెరికా [illegible] గోధుమపంట అధికమైనను ఇతరదేశములకు [illegible] చీనా [illegible] రాష్ట్రములలో [illegible] జనులు [illegible] ఇదే [illegible] బ్రెజిల్ [illegible] అమెరికా [illegible] కాఫీ [illegible] గోధుమ [illegible] ఒకదేశమునందలి [illegible]

[illegible] అంతర్జాతీయ వాణిజ్యము [illegible] అంతర్జాతీయ [illegible]

[illegible]

[illegible]

ఇటలీ [illegible] అమెరికా [illegible] బంగారు [illegible] అమెరికా [illegible] అంతర్జాతీయ వాణిజ్య ప్రసారమునకు [illegible] మారకముల విధానము [illegible] ప్రపంచ ఆర్థిక [illegible]

ఇట్టి [illegible] సామ్రాజ్యము [illegible] అన్ని [illegible] నూతన [illegible] భారతదేశ [illegible]

[illegible]

[illegible]

అంతర్జాతీయ అరాజకీయము

క్రిందటి సంక్రాంతి సంఘట్టనము చీనా జపాను యుద్ధమును పురస్కరించుకొని ప్రసవించెను. ఇట్టి గందరగోళపు బిడ్డను. సమురాయిచుట్టుతో గత పన్నెండు మాసములు, నానాజాతి సమితియొక్క తెలివితేటలన్నియు నిష్ఫలోద్యోగములయ్యెను. ఈ మంచూరియా సమస్య అగాధమైనది. జపానుయొక్క సామ్రాజ్యాభ్యుదయమునకు హీన రాష్ట్రముల కష్టములన్నియు తోడుగా సంభవించెను. సారవంతమైన మంచూరియా రాజధాని యగు జపాను దేశముల "మంచుకో" అని వ్యవహరింపబడు నూతన రాష్ట్రమును నిర్మించి చీనాదేశమునకు నాలాపనము కలిగించిరి. చీనావారు అనేకవిధములమీద యిదివరకటి ఎంపరర్ను [illegible] సమురాయిల ప్రజా స్వాతంత్ర్యము [illegible] జపానుతో [illegible] సంఘర్షణము [illegible] చేయుచున్నారు. జాతీయభావము [illegible] యత్నములలో [illegible] మాత్రము అనేక పర్యాయములు జపానువారి చేతులలో యోడిపోయెను ముఖ్యముగా [illegible] అంతర్జాతీయ విషయములు [illegible] ప్రపంచమంతయు చైనా జపాను [illegible] నానాజాతి సమితి [illegible] లిట్టన్ ప్రభువు [illegible] స్వీకరించి, కొన్నిమాసములు [illegible] ఇప్పటికిది యీసమితియొక్క మధ్యవర్తిత్వము నిష్ప్రయోజకమాయెను. ఇప్పటిలో నానాజాతి సమితి అనవసరము [illegible] ప్రత్నించుచున్నారు, [illegible] లో ఎన్నిలోటుపాటులున్నను యీసమితి మాత్రము ప్రపంచ కళ్యాణమునకు [illegible]

మంచూరియా విషయములో [illegible] ప్రపంచశాంతి [illegible] కార్యక్రమమును [illegible] సృష్టింపజాలకపోయెను. పదినెలలు కష్టించినను అంతర్జాతీయ ప్రతినిధులయొక్క మానసిక ప్రవృత్తి [illegible] స్వాతంత్ర్య బలము [illegible] నిర్లక్ష్యము [illegible] పురుషులు [illegible] ఒక ప్రక్క [illegible] మంచూరియా [illegible] అమెరికా, బొలీవియా ముఖ్య [illegible] జపాను [illegible] రాష్ట్రముల [illegible] చున్నది [illegible] జపాను [illegible] బొలీవియా [illegible] యుద్ధమును [illegible]

సౌకర్యములన్నియు అంతర్జాతీయ సంఘములలో నొకదాని యొక్క యాజమాన్యముక్రింద చేర్చబడినగాని ప్రపంచశాంతి చేకూరగలదు.

బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందు రెండు దేశములలో గోలముగ హెచ్చుగ నుండెను. ఆంగ్లో-ఐరిషు అధిక రాజకీయ సంఘర్షణ యిప్పటికిని తేలలేదు. డివెలెరా నాయకుడు ఐర్లండు దేశమునకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును చేకూర్చుటకు కంకణము కట్టుకొనియుండెను. రాజ్యప్రమాణ సిద్ధాంతమును, భూవార్షికములు, ౧౯౨౧ లో జరిగిన ఆంగ్లో-ఐరిషు సంధి పత్రము రద్దుపరచినగాని డివెలెరా విశ్రమింపజాలడు. బ్రిటిషువారు మాత్రము తమయొక్క గొప్పదగు పశుబలము ఐరిషు ప్రజలను భీకర్షణ మొనరించిరి. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యము యొక్క ప్రాభవము ప్రపంచమున చాటుటకు ప్రయత్నించి విఫలులైరి. ఐర్లండుమార్గము ఇండియా తదితరములగు అధినివేశ రాష్ట్రములకు మార్గదర్శి కాగలుగును.

ఇక ఆంగ్లో-ఇండియను సమస్య విషయ మాలోచించిన, సంక్లిష్ట పరిస్థితులు మనతో యధాప్రకారముగానే యున్నవి. బాహ్యప్రపంచమున భారతావనియందలి రాజకీయ కల్లోలము ప్రపంచశాంతికి భంగకారి కాగలదను నమ్మకము ప్రబలియున్నది. ప్రభుత్వమువారి యొక్క ప్రచురణలవలన తేలనదేమ [illegible] జాతీయవాదులమీద యుద్ధము సలుపుచున్నారనియే. భారతభూమియొక్క నిజహక్కులను సక్రమముగా ఒప్పుకొనినగాని, ప్రపంచమునందు సమరసత్వము రాజాలదు. అమెరికా సామ్రాజ్యమునందలి ఫిలిప్పైను ద్వీపములకు పది సంవత్సరములలో స్వాతంత్ర్యము చేకూర్చబడుగాను శాసించుటనుగుర్తించి అమెరికను కాంగ్రెసువారు తీర్మానించిరి. ఈ సంతోషము బ్రిటిషువారు స్వీకరించినచో యీ శిష్ట పాలసీయు, సామ్రాజ్యములు ... ఇంగ్లండు ఇట్టివిధముగా సముద్రాంతర సామ్రాజ్యములు గల్గిన, ఫ్రాన్సు, యిటలీ, బెల్జియము, జపాను దేశములుగూడ, యీ సమరస దృష్టికోరను నాటుకొనవలెను.

రాజకీయ విషయములలో, యూరోపు ఖండమందలి కల్లోలమునకు పరిమితిలేదు. ఐరోపాలో కష్టము [illegible] జర్మనీ తన అధికారమును సన్నగిలజేసెను. స్పెయినులో నవీనముగా నెలకొల్పబడిన ప్రజాస్వామ్య రాజ్యాంగము [illegible] కొనుటకు ప్రయత్నము జేయుచున్నది. బాల్కను ద్వీపకల్పమునందున్న చిన్నరాష్ట్రములలో ముఖ్యముగా [illegible] యూగోస్లావియాలకు శాంతి లేకపోయెను. ఇక పోలండు లిథువేనియాలు పోలండు జర్మనీలు, జర్మనీ-ఫ్రాన్సు లకు, ప్రాచీనముగాయుండిన శత్రుత్వము [illegible] తగ్గుటకు వీలులేదు. [illegible] ఈ సమస్యలను ఒకే ఒక [illegible] సమస్యగా గ్రహించి నిర్ణయించినగాని యూరోపు రాష్ట్రములన్నియు తమయొక్క గృహములను సగురీతిని పునర్నిర్మాణము చేయుటకు వీలుండదు. కాని యితర రాష్ట్రములయొక్క ప్రతిభను పూర్తిగా లేకపోయినను యితర రాష్ట్రములను జయించి తమయొక్క రాజ్యమును విస్తరింపజేయవలయునను కోరిక గలిగినచో, యీ జాతీయ రాష్ట్రములన్నియు విచ్ఛిన్నములుగా కలసివచ్చును.

ప్రపంచ పరిణామమును గుర్తించునప్పుడు మనము రష్యామాట మరచిపోగూడదు. ౧౯౧౭ మొదలు యిప్పటివరకు యీ దేశమునందు అమూల సంస్కారమొక్కటే జరుగుచున్నది. ఈ సంస్కారమునకు ప్రపంచ చరిత్రయందు సాటిలేదు. ఇంత ప్రజలందరికి తగినపోషణ యుండదు. కాని రొమ్ముకు హద్దులు అర్థము విస్తరించుటకు వీలులేదు. ఇంగ్లండులు [illegible] భుక్తి తెగామముచే పీడింపబడుచున్న యితర రాష్ట్రములు కార్యపూరితమగు కార్యక్రమములను పురస్కరించుకొని తమతమ దేశములలో రష్యాలోని అమూల సంస్కారమును నెలకొల్పుటకు ప్రయత్నములుజేయుట సహజము ఇందువలన రష్యామీద ఏ రాష్ట్రములకు అనూయత్ర మెండు ముఖ్యముగా యింగ్లండునందు రష్యాకు సానుభూతి తక్కువకాని; యిద్వివిధముగ వైమనస్యములు పెంపబడిన లాభము లేదు.

భావి పరిణామము

౧౯౩౨ యొక్క పరిణామ మెట్లుండునని విచారించిన మనకు రెండుమూడు విషయములు తేలగలవు. మొదటిది గతసంవత్సరమునందు ప్రపంచశాంతికిగాను, తయారుచేయబడిన కార్యక్రమములన్నియు, అసంపూర్తిగా వదలివేయుచుటచేత యిప్పటిలో ఉత్సాహముండుటకు తగిన వీలులేదు. రెండవది యీ కార్యక్రమముల లోటుపాటుల సమీక్షించి మరల ప్రయత్నించినగాని ప్రపంచ సమస్యలన్నియు ఉపసంహారము చేయబడజాలవు. మూడవది ప్రపంచ వ్యవహారములన్నిటిని మరల పునస్సంధానము జేసికొని నూతన మార్గము లద్వారా వాటిని పరిష్కార మొనరించుకొనవలసినచో సామ్యత మనకు గలదు దీనికి మానవజాతి సమష్టి పట్టుదలను గ్రహింపవలయును.

అస్పృశ్యతా నిర్మూలనము

బిల్లులనుగూర్చి దొరతనమువారి నిర్ణయముపై నభిప్రాయములు

గాంధిమహాత్ముని ప్రకటన

పూనా, జనవరి ౨౪:—

అస్పృశ్యతా నిర్మూలనమునకు సంబంధించిన రెండు బిల్లులనుగూర్చియు దొరతనమువారి నిర్ణయమును చదివితిని. ఈ రెండు బిల్లులును ఆయా శాసనసభలలో చర్చింపబడుటకు దొరతనమువారు అనుమతినియ్యక ఒక్కదానికి మాత్రమే అనుమతినిచ్చినందులకు నేను మిక్కిలి చింతిల్లుచున్నాను.

సుబ్బరాయనుగారి బిల్లు

డాక్టరు సుబ్బరాయనుగారిబిల్లు మదరాసు ప్రెసిడెన్సీకి మాత్రమే వర్తించును. అచటనైనను దేవాలయ ప్రవేశమునకు మాత్రమే వర్తించును. ప్రతిదేవాలయమునుగూర్చియు ఆదేవాలయమునకు వెళ్లుటకు అర్హులగువారలవద్ద వోట్లు పుచ్చుకొని బహుజనాభిప్రాయము ననుసరించుచున్నచో ఆ దేవాలయములోనికి హరిజనులను రానియ్యవలెనను యేర్పాటు చేయవలెననియే బిల్లుయొక్క ఉద్దేశము. ఇట్టుల చేసినచో సనాతనులకును సంస్కర్తలకును వివాదములు కలుగుటకు అవకాశములు చాల తక్కువగా నుండును. సంస్కర్తలును సనాతనులును కలిసి పూర్వాచారులకు ప్రత్యేక వేళల నేర్పరచినచో వివాదము కలుగనే కలుగదు. కాని దీనికి తీవ్ర పూర్వాచారులు సమ్మతింపరు. ఈబిల్లును దొరతనము వారనుమతియ్యలేదు.

ఇది పైన నిర్ణయముచేయుటకు నేను సమ్మతించున్నాను. భగవంతుడు నన్ను సర్వవిధముల పరీక్షింప నెంచుచున్నాడు. అట్టుల భగవంతుడు నన్ను పరీక్షింప నెంచినచో నాకు సంపూర్ణశక్తి నొసగవలెను. నా జీవితమును తనకు సంపూర్ణముగా సమర్పించిన వారికందరికిని భగవంతుడు సంపూర్ణశక్తి నిచ్చుచునే యున్నాడు.

రంగయ్యరుగారిబిల్లు

ఇది సంగ్రహముగను వ్యాపకముగను యున్నది. దీనివలన సంస్కర్తలకు ప్రత్యక్షముగా నెట్టిసహాయమును లభింపదు. పూర్వాచారులలో నొకవ్యక్తి తన వ్యక్తిగతాభిప్రాయమునకు విరుద్ధముగా నెట్టి పనియైనను చేయకుండ బద్ధము కావలెననియును, హిందూశాస్త్రములకును మనుష్యులకు సహజమగు న్యాయమునకును విరుద్ధముగా నున్నదని హిందువులలో అత్యధిక సంఖ్యాకులు భావించుచున్న పూర్వాచారమునే హిందువులనుసరింపవలెనని యేకోర్టుద్వారా దానిని నెగ్గించుకొనుటకు వీలు లేదు. ఇట్టి సందర్భములో వివాదము కలుగును. న్యాయశాస్త్రప్రకారము ఏర్పడిన అస్పృశ్యతామాత్రమే దీనివలన తొలగును గాని సాంఘిక మతవిషయములుగా నేర్పడిన అస్పృశ్యత దీనివలన తొలగదు. సంస్కర్తలు తమధర్మమును సరిగా నెరవేర్చినచో హిందూమతముగూడ పరిశుద్ధమైనదగును. ఈదృష్టితో చూచినచో దొరతనమువారి పరిష్కారము ... యనియే భావింపవలసి యుండును. ... సమస్య విడిపోయినది, ఇప్పుడు యిండియాలో జరుగుచున్న సైమన్ కమీషను మొదలగు ముఖ్యాంశములకన్న యిది ముఖ్యమైనదనియును ... అఖిలప్రపంచవాసులును సరిగా తెలుసుకొనుటకిది చాల సహాయకరమగును. ఈసంస్కరణ మిప్పుడు చాల జయముతో జరుగుచున్నది. గాని యీ పరిష్కారము దాని నొక్కసారిగా దాని సమాజమందె ... నెక్కించినది. నేను మొదటినుండియును సంఘ సంస్కరణము కొరకె పని చేయుచున్నందున ఆ తీవ్రతతో నేను సవాలును స్వీకరింపవలసియున్నది.

బొంబాయినాయకుల తీర్మానము

పూజనీయులగు పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారి ఆధ్యక్షత క్రింద బొంబాయిలో జరిగిన సభలో ఆమోదింపబడిన తీర్మానములో ప్రత్యక్షముగాకానీ పరోక్షముగాకానీ ... గల హిందువులందరును ... సవాలును స్వీకరింపవలసియున్నది.

"ఇటుపైని హిందువులలో నెవ్వరును జన్మవలన అస్పృశ్యులని భావింపబడకూడదు. ఇదివరకు అస్పృశ్యులుగా భావింపబడుచున్న వారికందరికిని తక్కిన హిందువులకు గల హక్కులన్నియును అనగా బహిరంగ పాఠశాలలు ... సర్వసమాన హక్కులన్నియు నుండవలెను. అవకాశము లభింపగానే మొట్టమొదట యీహక్కులను చట్టములో చేర్పింపవలెను.

స్వరాజ్య పార్లమెంటు యేర్పడులోగా నీ హక్కులను చట్టములో చేర్చుట జరుగనియెడల,

స్వరాజ్య పార్లమెంటు యేర్పడిన తోడనే వీటిని చట్టములో చేర్పించవలెను. హిందువులందరికిని ముఖ్యముగా నాయకులకును సముచితములును శాంతియుతములు నగు అన్ని పద్ధతులవలనను యిప్పుడు అస్పృశ్యులనబడు వారికి సాంఘికముగా నేర్పడిన అనర్హతల నన్నిటిని తొలగించుటయును దేవాలయప్రవేశమున్ను కలిగించుటయును ముఖ్య కర్తవ్యమై యున్నది."

అను తీర్మానము బొంబాయిసభలో నామోదింపబడెను. దీనిలో పెద్ద అక్షరములతో ముద్రింపబడిన వాక్యమును అందరును శ్రద్ధగా చదువవలెను. మీదైనచో స్వరాజ్య పార్లమెంటు యేర్పడుటకు ముందుగానే న్యాయశాస్త్రసంబంధమగు అస్పృశ్యతనైన నంతను తొలగింపవలెనని యీతీర్మానములో నుద్దేశింపబడెను. అట్టి అవకాశమిప్పుడు లభించినది. హిందూమత గౌరవమును హరిజనులకు చేయబడిన వాగ్దానమును నిలువగోరునట్టి హిందువులలో నెవ్వరునుగూడ నీ అవకాశమును జారవిడువగూడదు.

పూర్వాచారుల అభిప్రాయము

పూర్వాచారపరాయణులు రంగయ్యరుగారి బిల్లును సరిగా చదివినచో వారుగూడ దీనికి ప్రతికూలముగా నుండుటకు కెట్టికారణమును కనబడదు. ఏలననగా సవర్ణులకుగల రాజకీయహక్కులును పౌరసత్వహక్కులును హరిజనులకుగూడ నిచ్చుటకు తమకెట్టి అభ్యంతరమును లేదని పూర్వాచారనాయకులు వాతోచెప్పిరి. వారగుల పత్రికలలోగూడ ప్రకటించిరి. న్యాయశాస్త్రప్రకారము హరిజనులను సవర్ణులతో సమముగా చూచుటకు పూర్వాచారుల కెట్టి ఆక్షేపణయును లేదు. మతవిషయములు పూర్వాచారుల అంతరాత్మలను నంగబాధించినవి గాని వాటిని అమలు జరుపుటకు వారు న్యాయస్థానముల సహాయమును కోరకూడదు. "ఒక సవర్ణుడు హరిజనుని స్పృశించుటవలన అపవిత్రుడైనచో ఆచమనము చేసిన పరిశుద్ధుడగును లేదా స్నానముచేసిన పరిశుద్ధుడగును." అను అర్థముగల శ్లోకములనే నావద్దకువచ్చిన పూర్వాచారపండితులు చదివిరి. దేవాలయములు మున్నగు బహిరంగస్థలములకు వచ్చినందులకు హరిజనుల కెట్టి శిక్షయును ధర్మశాస్త్రమునందు తెలుపబడి యుండలేదు. అట్టి మతనిబంధన నుల్లంఘించిన హరిజనులను శిక్షించుటకు పూర్వాచారులు న్యాయస్థానముల సహాయమును బడియగూడదు. అట్టుల వారు బడియు వీలులేకుండ చేయుటయే రంగయ్యరుగారి బిల్లుయొక్క ఉద్దేశము.

దేవాలయ ప్రవేశము

ఒక దేవాలయమునకు వెళ్లుటకు అర్హులగువారిలో అత్యధిక సంఖ్యాకులు ఆదేవాలయములోనికి హరిజనులను రానియ్యగోరినచో అల్పసంఖ్యాకులు న్యాయస్థానముల సహాయమున హరిజనుల ప్రవేశమును నిరోధించుటకు వీలుండదను. అధిక సంఖ్యాకులు హరిజనుల ప్రవేశమునకు అనుకూలురుగా నుండినచో హరిజనులు దేవాలయములోనికి వెళ్లుటకు వీలుండదను.

ఉపవాసమును మరల నిలిపివేయుట

ఇప్పుడీసమస్య అఖిలభారత సమస్యగాని కేవలము గురువయూరు సమస్యమాత్రమే కాదు. రంగయ్యరుగారు భారత శాసనసభలో నుపపాదింపదలచిన బిల్లువిషయమున సంస్కర్తలు చేయునట్టి పనిపైననే యిటుపైని నాయుపవాస మాధారపడియుండును. వారు సరిగా పనిచేయనిచో నేను మరల ఉపవాసము ప్రారంభింపవలసివచ్చును. ఎటులైనను రంగయ్యరుగారి బిల్లు ఫలితము తెలువరకును నేను ఉపవాసమును ప్రారంభింప నవసరము లేదు.

నాజీవితములో మొదటినుండియు నిటులె జరుగుచున్నది. మొదట నొకప్రయత్నము ప్రారంభించినచో తరువాత నాయిచ్చలేని దానే అనేక విధములగు మార్పులు దానిలో కలుగుచుండును. నేను యిప్పటివరకు సుబ్బరాయనుగారి బిల్లుపైననే ఆధారపడియుంటిని నాకదియే చాలును. ఈ నెల ౨౧ వ తేదీని యిండియా గొరతనము గారి ఆలోచనల సూచనల విషయమున పత్రికావిలేఖరి నన్నడిగినప్పుడుగూడ నేనే మియును తెలుపజాలనంటిని. నేను యీగొప్ప సమస్య నెను ... కోరి యుండలేదు గాని యిప్పుడది తప్పని పరిస్థితి నేను వెనుదీయ వీలులేదు.

రంగయ్యరుగారి బిల్లు ఆమోదింపబడవలెను

దొరతనమువారి ప్రకటనను చదివినచో యీబిల్లు యెన్నటికిని గూడ చట్టముకాదేమో అని అనుమానించుటకు గూడ అవకాశ మేర్పడుచున్నది. దొరతనమువారి దృక్పథము నెట్టి వారటుల నిదానముగా పని చేయుట న్యాయమే యగును. కాని హిందువులలో అత్యధిక సంఖ్యాకులు అస్పృశ్యతను నిర్మూలించుటకు దీక్షబూనినచో యిది వెంటనే చట్టముకాగలదు. అత్యధిక సంఖ్యాకుల అభిప్రాయమును దొరతనమువారు తిరస్కరింపజాలరు. దేశములో అత్యల్ప సంఖ్యాకులను పూర్వాచారులు తప్ప తక్కినవారందరును అస్పృశ్యతను నిర్మూలింపవలెననియే కోరుచున్నారు. గాని దానిని నిర్మూలించుటకు పట్టుదలతో పనిచేయుటకు వారిలో చాల మంది తయారుగలేరు. అత్యధిక సంఖ్యాకులు అస్పృశ్యతకు ప్రతికూలురుగా నున్నారను నమ్మకమే నా యిప్పుడాధారమై యున్నది. అస్పృశ్యత చాల అన్యాయము. ప్రజలు బాగుగా గ్రహింపగలుగుటకు పెక్కువత్సరములనుండి చాల ప్రచారము జరుపబడెను. దాని ఫలితముగా ... వివిధయములును యిప్పటికినిగూడ గ్రహింపగలిగి యుండినచో నిప్పుడు క్రొత్తగా దీనిని గూర్చి ప్రచారముచేయుట నిష్ఫలమేయగును. అట్టిస్థితిలో ప్రబలమగు తపశ్చర్యమే పలుపుటయే కర్తవ్యమగును. అట్టి సందర్భములో నేను మరల ఉపవాసము ప్రారంభింపవలసి యుండును. నా అస్పృశ్యతను నిర్మూలింపవలెను. లేదా నన్నైన నిర్మూలింపవలెను.

అస్పృశ్యతానిర్మూలనము నాకు మతవిధి

నాకును నాతో కలిసి పనిచేయుచున్నవారికిని అస్పృశ్యతా నిర్మూలనము ప్రధానముగు మతవిధియై యున్నది. ఇది అనుల్లంఘనీయమును. హరిజనులకు నాతలవాలు ... అతని ... నిరాకరించుటకు ... వారికి దేవాలయ ప్రవేశము కల్గినచో ... మున్నగువన్నియునుగూడ సహజముగానే కలుగును ... దేవాలయములలోనికి రానిచ్చుటయును ... సుకృతమున్నచేయుట వలననే హిందూసంఘము మంతయునుగూడ పవిత్రమగును. అప్పుడు సనాతనులకును, హరిజనులకునుగూడ హృదయము కవాటములు తెరువబడును. గాన సవర్ణోద్ధారకులు హృదయములలో ప్రవేశింపగలుగుదురు. అనేక విశ్వాసములలో పరిణామము పరిరక్షణమే కలుగును. క్రైస్తవులు చర్చిలును మహమ్మదీయులకు మసీదులును, అట్టుల ముఖ్యములో హిందువులకు దేవాలయము లట్టుల ముఖ్యములని ... గ్రహింపగలవారు ... సరిగా తెలుసుకొనగలుగుదురు. దేశములోనున్న హరిజనులందరును వెంటనే దేవాలయములలోనికి వెళ్ల నవసరము లేదు. అట్టిహక్కు తమకు కలిగినదని వారు గ్రహించుటయే మనము కోరవలసిన విషయము. అప్పుడు ఉపవాసములు మున్నగువాటి అవశ్యకతగూడ విదితమగును. అవి సర్వాంగములుకావని అందరును తెలుసుకొనగలుగుదురు. అని మహాత్ముడు వ్రాసెను.

'డాక్టర్ మూర్తి'స్

ఆడంబరముకాదు "జీవసుధ" అనుభవము కొరకు ...కాదు!

శుక్లనష్టము ప్రమేహము (గనేరియా) బహుమూత్రము క్షయ మలేరియా మొదలగు దేహకోశములచేగాని రక్తము పల్చబడి కలుషిత్ర, ధాతుపుష్టి తగ్గినను దేహము బలహీనమై ... సంతాన ... లేకపోయినను, అట్టివారికి అత్యద్భుతమగు బలమునొసగు రాజౌషధము "డాక్టర్ మూర్తి'స్ జీవసుధయే" దీనిని సేవించి ... స్త్రీబాల వయోవృద్ధులు మా జీవసుధను సేవించి జీవశక్తులను పొందియున్నారు. వెల ౧ సీసాకు రు ౧-౦-౦

ప్రసాదిక

(స్త్రీలపాలిటి కల్పతరువు)

బుతుశూలలు, బుతుబద్ధము, ఎగువ, కుసుమ వ్యాధి మొదలగునవి ... ముశుద్ధి చేసి గర్భాశయమును చక్కపర్చి గర్భధారణ యోగ్యమగును. ఆ సేవించువారు సౌఖ్యమును పొందిరి.

వెల సీసాకు రు ౧-౦-౦ ౦౪ సీసాలకు రు ౩-౧-౦

మహాభృంగామలక తైలము

మెదడును చల్లపరచి శిరోవాతములను పోగొట్టును. సీసా రు ౧-౦-౦ మాత్రల రసాయనం:— సర్వమైత్యనివారిణి. వెల సీసాకు ౧-౦-౦ అర్శమొలాధిష్టం:— అన్నివిధములైన అర్శమొలలు గ్యారంటీగా మాన్పును వెల ౦౪ సీసాకు రు ౨-౦-౦

౫. చెదరూ స్త్రీల కుసుమ బహుమూత్ర ఆస్మార క్షయ ... మొల శుక్లనష్టము మొదలగువారికి గ్యారంటీ ఔషధములివ్వబడును. ఒక సారి వాడిన తెలియును.

డాక్టరు కృష్ణమూర్తి శ్రీకృష్ణకుటీరము (మానుకోట) ... భువని కంపెని నల్లగొండ (నిజాం)

... ప్రసిద్ధమైన సంస్కృతాంధ్ర గ్రంథములు ఔషధములు పాఠకులకు ... ఏజంటులు. మా పుస్తకములు కోరినవారికి ఉచితముగ పంపబడును.

గోలకొండ పత్రిక

అంగీరస నామ సం॥ మార్గ శు॥ ౭

బుధవారము

శాసనసభా నూతనసభ్యులు

మన సనాతనులు ప్రొస్తవిజయము గాంచినారు. సనాతనులు జాగరూకులు, మితవాదులు, మొదలు హిందువులకు సనాతనాను వర్తిసమాజము వారి కేర్పాటైనవి కాని దాని "ఫలము" యిచ్చుటకు హిందూమతాభివృద్ధికిని సంస్కారమునకు వ్యతిరేకులైన వారికి చెల్లుచున్నది.

ఇటీవలనే సర్ మహారాజా కిషన్ ప్రసాదు బహద్దరుగారి సమ్మతితో కౌన్సిలు మెంబరు, సనాతనులు దేశాభివృద్ధి ప్రవేశముగావలయు వివాహ చట్టములకు ప్రతికూలులై వోటు లిచ్చుటకు ముగ్గురు ప్రత్యేక ప్రతినిధులు సభ్యులు గావింపబడినారు. వారు శ్రీయుతులు రాజా బహద్దరు గిరిరాజ వెంకట, కృష్ణమాచారిగారును, నారాయణరావుగారును. వీరు సంస్కరణములకు వ్యతిరేకులని ప్రభుత్వము వారి యెడల గౌరవము యిచ్చుట దేశమందలి మూలమూలలందున ప్రఖ్యాతిగాంచినారు.

శ్రీమహారాజా బహద్దరుగారివంటి సంస్కార ప్రియులు మరల స్థాపించకోరరు. అట్టివారు సనాతనులను శాసనసభలో సభ్యులుగా కూర్చుండుట కనుమతినిచ్చుట చాలచిత్రము. వారి సేశాసనాధికారముచేత యిట్లొనర్చిరో తెలియదు. మేమెరిగినంత వరకు శాసనసభా చట్టము ప్రకారము ప్రతిశాసనమునకు అనుకూల ప్రతికూలురు ప్రత్యేకముగా సభ్యులై తమ వోట్లిచ్చుట కేర్పాట్లులేవు. మన రాష్ట్రమందే కాదు, ప్రతి నాగరక రాష్ట్రమునందును నియమితకాలమందు శాసనసభా నియమముల ప్రకారము వోట్ల మూలముననో సర్కారువారి ప్రీతి (Nomination) మూలముననో ఎన్నకొనబడిన సభ్యులే సభ్యులుకాని ప్రతిశాసనమునకు వ్యతిరేకులై యుండిన వారిని మెంబరులుగా చేయుట భావ్యముకాదు. సనాతనులు తమపక్షము వారెవ్వరును శాసనసభలో లేనందున యిట్లు బలవంతముగా ప్రవేశము పొందదలచినను పొందవచ్చును. అదిసరికాదు. వారు తమ పక్షము వారినే శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టవచ్చును. వోట్ల మూలకముగా నిట్లు చేయవచ్చును. అయితే వోట్లమూలముగా వచ్చువారిద్దరే కాదా యనవచ్చును. అందరిని అదే ప్రకారము ప్రవేశపెట్టుటకు ప్రయత్నింపవచ్చును. ఇప్పటి స్థితిలోను రాజా బహద్దరు ఒన్నీలాలు సేటుగారును నారాయణరావుగారును పల్లికరు గారును ఈ శాసన వ్యతిరేకులే. కావున యీ క్రొత్తవారిని ప్రవేశపెట్టుట చట్టవిరుద్ధమని మేము ప్రభుత్వము వారితో సవినయముగా మనవి చేసుకొనుచున్నాము.

ఇప్పటికైనను ఈ ప్రత్యేకమూర్తి సభ్యులకు తాము శాసనసభలో వోటిచ్చు అధికారములేదని నోటీసు యిచ్చుటకు వీలుకాకుండిన, సంస్కారవాదుల తరపునను మరి ముగ్గురిని కూడా యిట్టి ప్రత్యేకపు హక్కుతో ప్రవేశపెట్టవలెను. అట్లు చేసిన యీ యుభయులు వాగ్యుద్ధము, తార్కిక సవ్యసాచిత్వము, భీష్మప్రతిజ్ఞలు, అవచ్ఛిన్న శావచ్ఛేదక తార్కిక సంజ్ఞా గర్జనలు చేయుచుండుట చూచి యుందరు యానందింతురు గాక.

తోటపనులు కోళ్ల పెంపకము

వ్యవసాయ శాఖవారి ప్రదర్శనము

గడచిన ఆదివారము జరిగిన ... తేదీనాడు సాయంకాలము మ. సు. ... సర్కారువారి వ్యవసాయ శాఖ వారి ... యాన్యమున పబ్లికు గార్డెన్సులో తోటపనుల యొక్కయు కోళ్ల పెంపకముయొక్కయు ప్రదర్శనము ప్రారంభమై జరిగెను. ప్రదర్శన ప్రారంభమును వాణిజ్య పరిశ్రమల శాఖయొక్క డైరెక్టరు ... ఒ. ఏ కాలిన్సు దొరగారు యీసారి ప్రదర్శనము గడచినసారి జరిగినదానియంత ప్రోత్సాహకరముగ నుండలేదనుటకు చింతను దెల్పిరి. తోటపనుల భాగమందు ప్రదర్శనమునకై వచ్చిన వస్తువులు గతసంవత్సరము కంటెను యీసారి తగ్గుటకు కొన్ని అవాంతరములే కారణములయ్యెనని రి. గతవత్సరమందు ప్లేగు లేకుండెను ఈ సంవత్సరమందు ప్లేగు యిపుడు నుంచి విజృంభించుచున్నది. అనేకులు తోటపనులయందు శ్రద్ధగొనువారు నగరమునువదలి బయటి శిబిరములలో నున్నారు. అందువలన నగరమందున్న తనుయుండ్ల యావత్తులో నుండు కూరగాయల తోటలకుగాని పూలతోటలకుగాని సంరక్షణచేయుట కెవరులేనందున అస్థలముల ఫలితములు ప్రదర్శనమునకు పంపబడలేదు. ఇంతియగాక యీసంవత్సరము ఋతుపరిస్థితులు కూడ కూరగాయల తోటలకు అనుకూలమై యుండలేదని కాలిన్సుగారు తెలిపిరి.

తోటపనుల యందాసక్తిగలవారికి ప్రోత్సాహము గలగచేయుటకును, వారి తోటలనుండి ఫలితములను ప్రతి సందర్భమునను ప్రదర్శన స్థలమునకు తెప్పించి అచట పరిశీలించి బహుమతులనిచ్చుట సరియైనపద్ధతి కాదనియు, అయ్యా తోటలనే పరీక్షించి మొత్తముమీద తోటయొక్క సౌందర్యమును నాణ్యమును అచట నేచూచి బహుమతులనిచ్చుట శ్రేష్ఠమైన పద్ధతియనియు కాలిన్సుగారు సూచించినది వాస్తవము. ఈ యుద్దేశ్యముతోనే యీ సంవత్సరము నగరమందుండు తోటపనులన్నియు పరీక్షింపబడినవి. అట్లే కోళ్ల పెంపకముయొక్క పరిశ్రమ కూడ పరీక్షింపబడినవి. ఈరెండు పరీక్షల వివరములు దెలుపు నివేదికలు అచ్చుపడుచున్నవి. ఈ పరీక్షల ఫలితముగా తోటపనుల నన్నింటిని పరిశీలించుట కొరకు శాశ్వతోద్యోగిని సర్కారువారు నియమింపదలచుకొనియున్నారని దెలియుచున్నది. ఈ విషయమును మేమభినందించెదము. హైదరాబాదునందు నమస్తులకు తోటమాలల యభావమువలన కలుగు కొరతను దీర్చుటకై హిమయత్సాగరు ప్రాంతమునందు తోటపనులను నేర్పు ఏర్పాటుగావింపబడుటయు అందీసంవత్సరము మొదటిజట్టు వారు పరీక్షలందుత్తీర్ణులైన తర్వాత తోటలలో పనులు చేయుచుండుటయు ప్రశంసనీయము. వీరు పనిచేయు చోటలలో తోటపనులు శ్రేష్ఠతరమగు ఫలితములనిచ్చుచున్నవో లేదో వివరములు తెలుపుట ప్రోత్సాహకరముగనుండెడిది.

కోళ్ల పెంపకమును వృద్ధిచేయుటకు అవలంబింపవలసిన మార్గములుకూడ ప్రకటనా పత్రములయందు చెప్పబడుచున్నవి. ... ప్రదర్శనమునందు ఎన్ని కోళ్లపెంపక కేంద్రాలు మొకటి స్థాపింపబడెననియు, ఆచటపనిచేయువారు ... పక్కలనుండు గ్రామములలో కోళ్ల పెంపకమును అభివృద్ధిచేయు పద్ధతులను రైతులకు తెలుపుచున్నారనియు, ఈ ప్రయత్నముల ఫలితముగా యెక్కువమంది గ్రామవాసులు కోళ్లపెంపకమునందు ఉత్సాహమును జూపుచున్నారనియు కాలిన్సుగారు సెలవిచ్చుచున్నారు.

తోటపనులును కోళ్లపెంపకమును వ్యవసాయము వృత్తిగాగల బీదరైతులకు రెండవవృత్తిగా నుండగలవు. వ్యవసాయముచేయు రైతులకు యిప్పుడు సంవత్సరము పొడుగునను పనియుండుటలేదు. మొత్తముమీద వారికి ఏడు నెలలు మాత్రమే పనియుండును. అందువలన వీరి యాదాయము విచారకరమైనంత తక్కువగానున్నది. తోటపనులును కోళ్లపెంపకమును వీరియాదాయమును హెచ్చించుటకు కొంతవరకు తోడ్పడగలవు. కనుక, మహారాజా కృష్ణప్రసాదబహద్దరుగారు సూచించినటుల, పల్లెలలోనుండు రైతులకందరికి ఉపయోగించి ప్రోత్సాహము నిచ్చునటుల యిప్పుడు నగరమందు పబ్లికుగార్డెనులో జరిపినటువంటి ప్రదర్శనములను సంస్థానమందు ఇతరస్థలములలో కూడ జరుపవలసియున్నది. ప్రజలయాదాయమును వృద్ధిచేయుటకు సర్వవిధముల సర్కారు అధికారులు ప్రయత్నించుట విధియని మహారాజా బహద్దరుగారు చెప్పినమాటలు అధికారులందరి మనస్సులందు నూతన ప్రజాహితదీక్షను పురికొల్పునని నమ్మెదము.

మొత్తముమీద కాలిన్సుగారును ... అధికారులును చేయు యుద్యమములును వ్యవసాయశాఖవారి కృషియు తృప్తికరముగ ఫలితములనిచ్చుచున్నందుకు వారిని ప్రశంసనయందు మహారాజా బహద్దరుగారితో మేమును ఏకీభవించుచున్నాము

స్థానిక వార్తలు

నం॥ ఫుః వహా చిన నిజాం ప్రభుత్వము వారి వ్యవసాయ శాఖ వారి వ్యవసాయ ప్రదర్శనము

హిమాయత్ సాగరు దగ్గరనున్న ముఖ్య వ్యవసాయ స్థానమునందు ౫ వ ఫిబ్రవరి ౧౯౩౩ ౨ వ ఖుర్దాద్ ౧౩౪౨ ఫ. శుక్రవారము ఉదయము ౭-౩౦ గంటలనుండి ౧-౨ గంటల వరకు మధ్యాహ్నము ౨ నుండి ౫ వరకు జరుగును.

అభివృద్ధి కరమైన వ్యవసాయ పరికరములు, మెషినరీ, విత్తనములు, బెల్లము, చక్కెర తయారు చేయుట యంత్రము లు చూపబడునట్టి పనిముట్లు, సిలా (ఎరువు) చేయుప ద్ధతి, కోళ్ల ఉత్పత్తి, అభివృద్ధి ఉద్యానకృషి, (తోటపంటలు) పైరులయొక్క తెగుళ్లు (పురుగులు) వాని నాశన పద్ధతి. కుక్కుట పాలనము, పశుగణము మున్నగునవి ప్రదర్శింపబడును.

నోటు.—హైదరాబాదు నుండి హిమాయత్ సాగరు వరకు ప్రత్యేకమైన మోటరుబస్సు ఏర్పాటు చేయబడును.

అందరు దయచేయ ప్రార్థితులు.

ప్రొఫెసరు వి. లక్ష్మీనారాయణగారు గద్వాలుకు పోయిరి

ప్రపంచ ప్రసిద్ధమగు రసాయన శాస్త్రమున యోజనవాదుల ఫార్ములాలో దహా సంశోధన డైరెక్టరు అగు ప్రొఫెసరు పండిత లక్ష్మీనారాయణ నాయుడుగారిని యీమాఘమాసములో గద్వాల మహారాణీగారు చెప్పియుండిరనుట. వారు గద్వాలు సంస్థానమునకు పోవుటకై ౯-౨ తారీఖులో కొత్తనాని నుండి బయలుదేరి మార్గమధ్యమున హైదరాబాదులో దిగిరి.

విషాదవార్త

మ॥ రా॥ రా॥ శ్రీ ఆదిపూడి ప్రభాకర రావుగారు యిదివరకు గద్వాలు సంస్థానాధీశులకు కార్యదర్శిగానున్న వారు జనవరి ౨౭ వ తేది శుక్రవారమునాడు ఉదయము ౧౧-౪౦ గంటలకు సికింద్రాబాదులో స్వర్గతులైరనుట విచారకరముగనున్నది.

ప్రత్యేక దైనిక ప్లేగు నివేదిక

౨-౧-౧౯౩౩ నుండి హైదరాబాదులో ప్లేగు ప్రారంభమైనది మొదలు యీనాటివరకు ఆర్థర్ క్రొత్త పేట, సుల్తాను బజారు, పత్తరు గట్టి, మల్లేపల్లి, షాలిబండ, చారునారు మొదలగు ప్లేగు తగిలినవారి యొక్కయు, ప్లేగువల్ల చచ్చినవారి యొక్కయు మొత్తము లను తెల్పును.

తేది	తగిలినవారు	చచ్చినవారు
౨౭-౧-౧౯౩౩	౧-౬౦౯	౭-౭౫
౨౮-౧-౧౯౩౩	౧-౬-౬౫	౭౩౯
౩౦-౧-౧౯౩౩	౧-౬౫౯	౭౮-౦
౩౧-౧-౧౯౩౩	౧-౭౨౧	౭౭౪

ఇంతవరకు ప్లేగు టీకాలు వేయబడినవారు ౯౪౧౬౯ మంది. ప్లేగు చల్లిన ధూపము వేయబడిన యిండ్లు ౯౮౯౭.

మద్య నిరోధము

గత సోమవారము జనవరి ౩౦ వ తేదినాడు రసిడెంటు జనరలు శేషగిరి రావుగారి యధ్యక్షతతో నొక సభ జరిగెను. మద్యనిరోధ ప్రచార కార్యమునకు ఒక కేంద్రాలయమును స్థాపించుట కనుకూలమైన చోటును వెదకుటకై తీర్మానించబడెను.

జనార్దనరెడ్డి స్మారక దినోత్సవము

పై యుత్సవము యింతకుముందు ౧౯౩౩ జనవరి ౩౧ వ తేదినాడు జరుగునని ప్రకటించబడి యుండెను. కొన్ని యనివార్య కారణముల వలన తేది మార్చబడినది. నిర్ణయము తరువాత తెలుపబడును.

ముక్కుకోసి నాశనము చేయుట

జనవరి ౨౯ వ తేది సాయంత్రము ౧౧ గంటలకు ఎక్కాలలో కొంతకలతా జరిగెను. ఒక హిందూ స్త్రీ కత్తి చేత యముకొని ముక్కునుండి నెత్తురు కారుచుండ తండ్రియింటికి పరుగెత్తుకొని వచ్చెను. తండ్రి వెంటనే పోలీసులకు తెలిపెను. కూతురిని ఉస్మానియా దవాఖానకు పంపెను. హైదరాబాదు ముత్తెన్నపేట కరముక్కు ఖిల్లేఖాన తండ్రి జరిగిన సమాచారము ప్రశ్నించగా ఆ సాయంత్రము కూతురు మామ మల్లిరెడ్డి ఆరోగ్య శిబిరములో నుండు భర్త వద్దకు బంపెను ఆమె భర్త వద్దకు పోయియుండగా కలిసి దేవుని దర్శించిన తరువాత యింటికి రావచ్చునని ఆమెతో చెప్పియుండినట్లును తండ్రి తెలియబడెను.

ఆమె భర్త వద్దకు పోయినతర్వాత బహుశా భర్త ఆమెను క్రిందబడద్రోసి ముక్కుకోయుటకు ప్రయత్నించియుండవచ్చును. అప్పుడామె గాయముతో మాత్రము తప్పించుకొని భర్త ప్రయోగించిన కత్తితోకూడ తండ్రియింటికి పరుగెత్తుకొని వచ్చియుండవచ్చును.

ఈ కథయంతయు క్రిమినలు కోర్టులో జరిగినందున పదరు కేసు పటను ట్రాన్స్ఫరు చేయబడినది. అసలు నేరమునకు మూలాధారమేమియో తెలియుటలేదు.

హైదరాబాదు రంజాను

గత శనివారమునాడు హైదరాబాదు నగరమంతయు మహోత్సాహముతో నుండెను. వేలకొలది మహమ్మదీయులు మంచిమంచి యలంకారములు చేసికొని ప్రార్థన సల్పుటకై మీరాలం చెరువువద్దను చేరిరి. పురానాపుల్ మొదలుకొని యీదుగా జరిగెను నగరమంతయు పోటాపోటీగా భాగము బండ్లకొక భాగము జాటసారుల కొక భాగము విభజింపబడి యుండెను.

హైకోర్టు సమయమునకు సరిగా ౧౦ నిమిషములకు ముందు యువరాజాగారును వారి సోదరులును వచ్చిరి. మ. ఘ. శ. నిజాంగారు వారి కూతుండ్లతో సరిగా ౧౦ గంటలకు వచ్చిరి గత సంవత్సరముకన్న ఈ సంవత్సరము ప్లేగువల్ల జనము తక్కువగా వచ్చిరని ప్రభువుగారికి తెలుపబడెను.

కరానుపండిన కొన్ని భాగముల మనివిని తర్వాత ప్రభువుగారు వెడలిపోయిరి తరువాత ప్రభువుగారు నవాబు ఫరూఖ్జా నవాబు జంగు బహద్దరుగారిని నవాబు మీర్జా అలీఖాను బహద్దరుగారిని సందర్శించిరి.

రాకపోకలు

యువరాజుగారు సోదరునితో గలిసి జనవరి ౩౦ తేదినాడు ఉదయము తోటకు మల యొక్క కోర్టు పంపక ఉత్సవము వారు సందర్శించిరి. వి. ఏ. కొల్లన్న గారు విరాదుల వీడికొనిరి.

గతవారము టి. జి. టాప్కారుగారు మహబూబాబాదు వరకు పోయిరి. ఆ పట్టణమును చూచిన తరువాత వినోదకర్కిరి. పరిల నచ్చునపుడు మహబూబాబాదు నగరులో దిగిరి.

తెలంగాణా సహకార సంఘసభ

తెలంగాణా భాగపు సహకార సంఘసభ ఇప్పుండా ఈ నెలలో ౧౧, ౧౨ తేదులలో జరుగునని తెలియుచున్నది.

వింత సంగతి

వీరన్న అను ఇరాలా జోశన పల్లిలో తోకట్ట నంతవదిన యొకని భార్యమంచిగా ఒక బిడ్డ యొక పిల్లను కంటె దొడ్డి అరటి చెట్ల చెంత శోకించి పోయి యొక తత్త్వవేదు నదిలో ఇల కృష్ణా ప్రాణము పోయెను.

సంతోషం సగంబలం

(ఆనందుడు)

౧

"యీ నిరుద్యోగపు సమస్యను విడగొట్టే మార్గం నాకు తెలుసును. పురుషులసందర్నీ వొక దీవిగడ్డలో పెట్టగలిగినట్టయితే, స్త్రీలిసందర్నీ ఇంకొక దీవిగడ్డలో పెట్టగలిగినట్టయితే అచిరకాలంలోనే వీరంతా తీవ్రంగా పనిచేస్తూ వుంటారు" "సరే' వీరేమిచేస్తూ వుంటారు?" "ఇంకా సంశయమేనా? పడవలు నిర్మిస్తూ వుంటారు."

౨

ఒకమగవాడు రాత్రంతా ఎక్కడనో గడపి తెల్లవారిగట్ల మెల్లగా యింటికి దయచేశాడు. ఈయనకు భార్యనుజూస్తే భయం అందుచేత జాగ్రత్తగా ఇంట్లో ప్రవేశించడానికి నిశ్చయించుకొన్నాడు

కిర్రుచెప్పులను విడిచివేసి, పిల్లివలె చప్పుడుగాకుండా మిద్దెమెట్లెక్కి, దొంగవలె పడకగది తలుపుతెరచి, అతిజాగ్రత్తగా పక్కమీది ప్రాకినాడు ఇక బ్రతుకుజీవుడా యని నిద్రపోయాడు.

ఉదయాన్నే తన పెళ్లాంకోసం యిటూఅటూ చూచాడు. ఆమె పదిహేనురోజుల క్రిందటనే పుట్టింటికి పోయిందిన్న సంగతి తటాలున జ్ఞాపకాని కొచ్చింది.

౩

"ఇదేమిటోయి! నీయింటిపేరు అలమంద అయితే మీయమ్మ యింటిపేరు బొమ్మువరం యెట్లా అయింది" అని పంతులుగారు క్రొత్త విద్యార్థిని అడిగెను.

విద్యార్థి కొంచెముసేపాలోచించి "అవునండి. యీలాగు ఆమె మళ్లీ పెళ్లిచేసుకొంది. నేను చేసుకోలేదు." అని జవాబు చెప్పాను.

౪

అత్తవారింటికి వెళ్లుతూవున్న కుమారుడికి అచ్చట నడుచుకోవలసిన విధాన్ని గూర్చి తల్లి ఉపదేశం చేస్తూవున్నది. "నాయనా' భక్ష్యాలు రెండోసారి వడ్డించడానికి వస్తే యింకా అని "వద్దండి. చాలునండి" యిదిమాత్రం అనవద్దు."

భోజనాలు సాగుతూవున్నాయి. ఇంతలో రెండోసారి వడ్డించడానికి అత్తగారు అల్లుడిదగ్గరకు వచ్చింది. తల్లి అన్నమాటలు జ్ఞాపకానికి తెచ్చుకొని వాడు "వద్దండి. చాలునండి. యిదిమాత్రం మరువవద్దు" అన్నాడు. అత్తగారు ఆశ్చర్యం పడిపోయింది.

౫

పంతులుగారు శిష్యుడు వ్రాసిన వ్యాసాన్ని చూస్తున్నారు.

"ఏమిరా! దేవుడుఅని వొకచోట, దేముడు అని వొకచోట వ్రాశావేమి?"

"అవునండి అందులో వొకటి పొరపాటుగా పడ్డదండి. క్షమించండి"

"సరే' దాన్ని సవరించి తీసికోనిరా"

"అయితే అయ్యా! దేన్ని సవరించేదండీ."

"ఓరిమూర్ఖా' తప్పయినదాన్నే సవరించరా ఇంతమాత్రమును తెలియదూ?" అని పంతులుగారు హడలకొట్టెరి.

౬

"ఏమాత్రం అవకాశం దొరికినా నా పెండ్లాము కొట్లాడుతుంది."

"అస్పృష్టవంతుడవోయి నాపెండ్లానికి అవకాశమే అక్కరలేదు"

౭

ఒకానొకడు సాక్షిబోనులో నిలబడి తన పెండ్లాము చెప్పిన విడ్డూరపు కథకు అనుకూలంగా సాక్ష్యము చెప్పుతుండెను.

"చాలా జాగత్తగా మాట్లాడు. నీపెండ్లాము చెప్పిన కథలో ఒక్కమాటయినా నేను నమ్మటంలేదునుమా" అని వకీలు హెచ్చరించెను.

"ఆమెమాటలను మీరు నమ్మితే నమ్మండి లేకపోతే లేదు. నాకుమాత్రము తప్పదు" అని సాక్షి బిక్కమొగంతో జవాబు చెప్పెను

౮

"దాచిపెట్టిన సూదులు, మరి అటువంటే చిన్న చిన్న వస్తువులను అన్నిటినీ కనుక్కొని రెండు గంటలక్రింద జనలకు వినోదం కలిగిస్తూవున్న గారడివాడవు నీవేకదూ?"

"అవును"

"సరేకాని యిప్పుడిక్కడ యింకా యెందుకున్నావు"

"నాటోపీని వెతుక్కుంటున్నాను"

౯

నౌకరు: "అయ్యా మీకోసం యెవరో వచ్చారు"

యజమాని. "ఎవరాయన?"

"ఎవరో మీసాలవోతు"

"అయితే నాకున్నూ మీసాలున్నవని ఆయనతో చెప్పు"

౧౦

గురువుగారు వొకశిష్యు డింట్లో బసచేశారు ఆగృహస్తు కొడుకు గురువుగారితో మాటామంతీ సాగించాడు.

"మీపిల్లవాడి దగ్గర సిద్ధమునిషి లక్షణాలని, బాగావున్నవి" అని యీపిల్లవాని తల్లితో ప్రశంసాపూర్వకంగా పలికెను.

"అవును స్వామీ వాడిది తండ్రిమోస్తరే మావారు సత్ప్రవర్తనకై శిక్షాకాలము పూర్తి కాకముందే విడుదల అవుతూవుంటారు"

హరిజన దేవాలయ ప్రవేశపు చట్టములు

వైస్రాయిగారు రంగయ్యరుగారి బిల్లుకు మాత్రమే సమ్మతి నిచ్చుట

వైస్రాయిగారు డాక్టరు సుబ్బరాయన్‌గారు మద్రాసు శాసన సభలో చర్చకు తేగోరిన దేవాలయ ప్రవేశపు బిల్లునకు అనుమతిని నిరాకరించినారు. కేంద్ర శాసనసభలో రంగయ్యరుగారు చర్చకు తేగోరినట్టియు, అస్పృశ్యులను బాగుపఱచుటకై యుద్దేశింప బడినదియు అను బిల్లును అనుమతియొసగబడినది ఇందుకు కారణము వైస్రాయిగారిచే నిట్లు తెల్పబడినది సుబ్బరాయనుగారి బిల్లులో నుండు విషయము ప్రత్యేకముగా దేవాలయ ప్రవేశ సమస్య ఇండియాకంతయు సమస్యము. కాబట్టి అట్టి విషయమును మదరాసు కౌన్సిలులోకన్న కేంద్ర శాసన సభలో చర్చించుట శ్రేష్ఠము వైస్రాయిగారు యీ సందర్భమున గావించిన ప్రకటనలో యిట్టివంటి విషయములలో శాసనసభలలో చర్చకు ప్రారంభించుటకు ముందుగా ప్రజాభిప్రాయమును స్పష్టముగా కన్గొనుటకు బిల్లులను ప్రజలందరికి చక్కగా తెలియునట్లు ప్రచురింప వలయుననియు మొదట యిందుకు నిచ్చినట్టి ప్రభుత్వమువారు ఇప్పటి బిల్లు ప్యాసగుటకు సహాయ పడుటకును యోచింపరాదనియు తెలిపిరి.

స హ కా ర ము

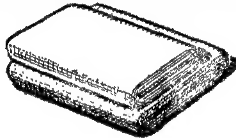
వస్తువులను తయారుచేయువానికిని వాటి ననుభవించువానికిని సహకారము హెచ్చవలసిన యవసరము ఎక్కువగా యున్నది. ముఖ్యముగా ఖర్చులను ధరలను వీలైనంత తక్కువజేయవలసిన యీ కష్టకాలమందు అట్టిది మరింత యవసరము.

ఈసమస్యను ఆలోచించి, యన్నువస్త్రములను తయారుచేయువారు ఇపుడు ఒకపద్ధతి నేర్పరచినారు. దీనివలన వారు ఇండియాలో [illegible] లోని [illegible] సొంత చిల్లర దుకాణములను స్థాపించి కొనువారితో మునుపటికన్న ఎక్కువ సన్నిహితసంబంధమును కల్పించుకొనుచున్నారు.

దీని ఫలితమేమి? ఇప్పుడు హైదరాబాదులో ఎంత నాణెమైన గుడ్డలు కావలసిన అంత నాణెమైనవి దొరుకును అవి నేరుగా యంత్రశాలలనుండియే వచ్చును. [illegible], [illegible] అవి చక్కగా [illegible]. వాటిధరలు, ఇవి మధ్యవ్యాపారముచేయువారి వలన [illegible], ఎంతో తక్కువగా యున్నవి.

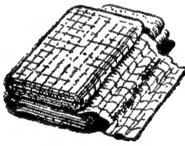
ఇక్కడకొన్ని సాటిలేని విలువగల వస్తువులను దెల్పుచున్నాము.

(ధరలు హాలీ సిక్కాలో)

కోటుగుడ్డలు

[illegible] ఉన్నాయి. [illegible]

షర్టు గుడ్డలు

క్రొత్త [illegible] ములలో [illegible] నీకెటు [illegible] [illegible] ఎక్కడదొరకదు

తువాలలు

ప్రసిద్ధమైన రంగులు టర్కీషు టవలింగ్. గజ౧కి హాలీ ౧-౬-౬. మొగలుకోని గలవు. చెనిల్లి అంచులుగల తువాలుగకి ౨-౨-౬ తెల్లహకబ్యాక్ టవలలుడజను గకి౩-౧-౬.

[illegible] గుడ్డలు

అతి [illegible] అల్లిక పట్టులుచు [illegible]. ఒక్కో [illegible] హాలీ ౧-౧-౩ నుండి మాత్రమే. వాటితో [illegible] గు చేతిగుడ్డలు డజను౧కి హాలీ ౨-౪-౦.

EDSU Fabrics

శుద్ధవస్త్రములు అల్లాఉద్దీను బిల్డింగ్, పత్థరుగట్టి, హైదరాబాద్.

వీరశైవసమాజము వారి సభ

[illegible]

[illegible]

హరిజన దేవాలయ ప్రవేశ చట్టము

వైస్రాయిగారు రంగయ్యరుగారి బిల్లును మాత్రమే పస్తుతించినట్లు

వైస్రాయిగారు డాక్టరు సుబ్బరాయను గారు మదరాసు శాసనసభలో చర్చకు తేగోరిన దేవాలయ ప్రవేశపు బిల్లునకు అనుమతిని నిరాకరించినారు. కేంద్రశాసన సభలో రంగయ్యరుగారు చర్చకు తేగోరినట్టియు అస్పృశ్యులను [illegible] చుటకే యుద్దేశింపబడినదియు అగు బిల్లును అనుమతి యొసగబడినది. ఇదివరకే శాసనము వైస్రాయిగారిచే [illegible] సుబ్బరాయను గారి బిల్లులోనుండు విషయము అనగా దేవాలయ ప్రవేశనమున్న [illegible] సమానము కాబట్టి అట్టి విషయమును మదరాసు కౌన్సిలు లోకన్న కేంద్రశాసన సభలో చర్చించుట [illegible]

పోలీసు సర్కిలు యిన్స్పెక్టరుగారి

[illegible]

మహాకవిహాసామను ఆబుకారీయుల్ సమ్మాయిలు

యిష్తెహారు

[illegible]

మహారాజాజను

ఆబుకారీ

కాలమాన నివేదిక

[illegible]

[illegible]	—	[illegible]
[illegible]	—	[illegible]
[illegible]	—	[illegible]

పికెటింగు దినోత్సవము

[illegible] పికెటింగు దినోత్సవము జరుగవలసి [illegible] కాంగ్రెసు [illegible] విదేశవస్త్రముల వద్దకు పోయిరి. [illegible] అరెస్టు చేయబడిరి. [illegible] అరెస్టు చేయబడిరి. వారిలో [illegible] స్త్రీ లుండిరి. వారి చేతులలో [illegible] పతాకలను పోలీసువారు లాగుకొనుటలో స్త్రీలు గట్టిగా పట్టిరి. [illegible] పోలీసువారు స్త్రీలను జాతీయ పతాకలతోసహా పోలీసు ఠాణాకు తీసుకొనిపోయిరి. జాతీయ పతాకలు [illegible] కాంగ్రెసునాదమును చేసిరి

ఖుబూలియతులు

[illegible]

ప్రొత్తవ్రాతలు, మొదలగు [illegible] చేసియున్నాము ప్రతులు [illegible] వలన్యము చేసిన [illegible] న్నాము. [illegible]

గోలకొండ పత్రికా కచేరి,

హైదరాబాదు

ది సెంట్రల్ బ్యాంకు ఆఫ్ ఇండియా, లిమిటెడు

మూలధనము రూ 3,3౬,00,000
వసూలైనది ౧,౬౮,00,000
నిధి 20,00,000

భీమా పద్ధతి

[illegible] బ్యాంకులో [illegible] వారి ఉపయోగార్థమై మేము [illegible] రూ [illegible] రూ ౧000౦ [illegible]

చెక్కులద్వారా సేవింగ్సు బ్యాంకు లెక్కలనుండి తీసికొనబడును

[illegible] సేవింగ్సు బ్యాంకు [illegible] ద్వారా తీసి [illegible]

వివరములకు ది సెంట్రల్ బ్యాంక్ ఆఫ్ యిండియా [illegible]

[illegible] (దక్కన్)   [illegible] సికింద్రాబాదు (దక్కన్)

డిస్ట్రిక్ ఆఫ్ ఇండియా

[illegible] అష్యూరెన్సు కంపెని లిమిటెడ్ [illegible]

[illegible] శ్రీ. [illegible]

[illegible]

[illegible] పాలసీలు [illegible] పూర్తి [illegible]

[illegible] 1,50,000 [illegible]

వివరములకు. చీఫ్ సెక్రటరి [illegible] కొండ [illegible]

(Singhvee) [illegible]

G. Raghunathmull Banker

జి. రఘునాథ్మల్, బ్యాంకరు

[illegible]

మెసర్స్ థామస్ కుక్ అండ్ సన్ బ్యాంకర్స్, లిమిటెడ్,

[illegible]

[illegible]

ఆతంక నిగ్రహ మాత్రలు

ఇప్పటి బలవర్ధకౌషధములలోకెల్ల శ్రేష్ఠము

ఈ మాత్రలు

[illegible]

కామశాస్త్రము

[illegible]

ఆతంకనిగ్రహఫార్మసి

20 [illegible]

జ్యోతిష్యము

[illegible] 692/3 [illegible]

స్వదేశి స్టేషనరి కావలయునా?

[illegible]

సత్యార్థ ప్రకాశము

[illegible]

శ్రీకృష్ణాభవను హొటలు

[illegible] హైదరాబాదు

[illegible]

Sree Krishna Bhavan Hotel

[illegible] వ్యాపారము

[illegible]

రిజిస్టర్డు నం ౫ — RegNo.M.2185

STAMP

Printed and published by G. Rama krishna Reddy at the Golkonda power Press, Hyderabad Editor K. Balakrishna Reddy